

Seniors and Digital
Technologies: Communication
and Information in the
Digital Age

Colloquium 3

PROJECT ID: 22420246 - VISEGRAD FUND

DŽUPINA Milan

-
- Visegrad Fund
- •

Why Focus
on Seniors
in the
Digital
World?

Population aging and
its impact on society

Importance of digital
inclusion for seniors

Challenges seniors
face in the digital
environment

Definition of digital literacy - *"The ability to effectively and critically use digital technologies to find, evaluate, create, and communicate information."*
(UNESCO, European Commission, Gilster (1997))

Digital Literacy of Seniors

Level of digital skills among seniors in
Slovakia

Barriers: technical anxiety, lack of
education health issues

Age range

		Frequency	Percent
Valid	60-65 years	81	39,5
	66-70 years	48	23,4
	71-75 years	45	22,0
	76 +	31	15,1
	Total	205	100,0

Sex

		Frequency	Percent
Valid	Man	84	41,0
	Woman	121	59,0
	Total	205	100,0

Place of residence?

		Frequency	Percent
Valid	Countryside	113	55,1
	City/Town	92	44,9
	Total	205	100,0

**Level of
digital
skills among
seniors in
Slovakia**

N=205

Sample Limitation s

Limited Age Range and Uneven Age Distribution	the sample is heavily concentrated in the 60-65 age group (39.5%), which may not fully represent the diversity of older age cohorts - the imbalance may result in an overrepresentation of more active or digitally literate seniors
---	--

Gender Imbalance	the sample includes more women (59%) than men (41%) - it may influence the results if gender plays a role in the behaviors or attitudes being studied, such as the use of digital technologies or communication preferences
------------------	---

Residential Area Disparity	a larger portion of respondents live in rural areas (55.1%) compared to urban areas (44.9%). Since access to digital infrastructure and services often varies between rural and urban environments, the findings may be more reflective of the rural senior population and less applicable to those living in cities
----------------------------	--

Sample Size and Sampling Method	The total sample size (n = 205) is relatively modest, which limits the generalizability of the findings
---------------------------------	---

Geographic Context	the data were collected from a specific region of Slovakia, which may reflect regional characteristics rather than national trends (local infrastructure, social support, and economic conditions can significantly shape seniors' behaviors and access to digital tools)
--------------------	---

Seniors and Digital Technologies

What digital devices do you use regularly? [Smartphone]

What digital devices do you use regularly? [Tablet]

What digital devices do you use regularly? [Computer]

		Frequency	Percent	Frequency	Percent	Frequency	Percent
Valid	No	78	38,0	168	82,0	119	58,0
	Yes	127	62,0	37	18,0	86	42,0
	Total	205	100,0	205	100,0	205	100,0

		What digital devices do you use regularly? [Smartphone]		What digital devices do you use regularly? [Tablet]		What digital devices do you use regularly? [Computer]	
		No	Yes	No	Yes	No	Yes
Age range	60-65 years	19	62	61	20	35	46
	66-70 years	19	29	39	9	26	22
	71-75 years	24	21	39	6	30	15
	76 +	16	15	29	2	28	3
Total		78	127	168	37	119	86
		p < .05		p > .05		p < .05	

Seniors and Digital Technologies

		What digital devices do you use regularly? [Smartphone]		What digital devices do you use regularly? [Tablet]		What digital devices do you use regularly? [Computer]	
		No	Yes	No	Yes	No	Yes
Sex	Man	30	54	71	13	48	36
	Woman	48	73	97	24	71	50
Total		78	127	168	37	119	86
		p > .05		p > .05		p > .05	

		What digital devices do you use regularly? [Smartphone]		What digital devices do you use regularly? [Tablet]		What digital devices do you use regularly? [Computer]	
		No	Yes	No	Yes	No	Yes
Place of residence?	Countryside	48	65	99	14	71	42
	Town/City	30	62	69	23	48	44
Total		78	127	168	37	119	86
		p > .05		p < .05		p > .05	

Seniors and Digital Technologies

What is important to you when using digital technologies?

	N	Mean	Std. Deviation
Ability to communicate with loved ones remotely (e.g., video calls, messages)	169	3,28	0,977
Speed and easy access to information (e.g., news, guides, tips)	173	3,06	1,093
Staying connected with the world (e.g., social media, online news)	172	2,78	1,128
Opportunities for learning or acquiring new skills (e.g., online courses, tutorials)	175	2,37	1,064
Entertainment and relaxation (e.g., music, movies, games)	174	2,27	1,054

Seniors and Digital Technologies

What is important to you when using digital technologies?

	Speed and easy access to information				Ability to communicate with loved ones remotely				Staying connected with the world				Opportunities for learning or acquiring new skills				Entertainment and relaxation			
	N	Mean	SD	SE	N	Mean	SD	SE	N	Mean	SD	SE	N	Mean	SD	SE	N	Mean	SD	SE
60-65 years	77	3,40	0,83	0,10	77	3,39	0,93	0,11	77	2,97	1,03	0,12	78	2,60	1,02	0,12	78	2,55	0,99	0,112
66-70 years	46	2,85	1,19	0,18	44	3,23	0,99	0,15	46	2,67	1,16	0,17	46	2,20	0,96	0,14	45	2,02	0,92	0,137
71-75 years	32	2,81	1,20	0,21	31	3,39	0,96	0,17	33	2,64	1,25	0,22	33	2,33	1,19	0,21	33	2,30	1,26	0,220
76 +	18	2,56	1,25	0,29	17	2,76	1,09	0,27	16	2,44	1,21	0,30	18	1,89	1,08	0,25	18	1,61	0,85	0,200
Total	173	3,06	1,09	0,08	169	3,28	0,98	0,08	172	2,78	1,13	0,09	175	2,37	1,06	0,08	174	2,27	1,05	0,080
	p = .002 (p < .05)				p = .101 (p > .05)				p = .196 (p > .05)				p = .032 (p < .05)				p = .001 (p < .05)			

SD = Std. Deviation

SE = Std. Error

Seniors and Traditional Technologies

What is important to you when using traditional sources (books, newspapers, television, or radio)?

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
Simplicity and clarity	205	1	4	3,05	0,969
Access to verified and reliable information (e.g., news, expert articles)	205	1	4	2,70	0,931
Nostalgia and tradition (e.g., preference for printed books or newspapers)	205	1	4	2,53	1,012
Distrust of digital technologies (concerns about data misuse or technical errors)	205	1	4	2,47	1,036
Interest in content presented through traditional sources (e.g., documentaries, reports)	205	1	4	2,45	0,957
Ability to stay offline (no need for internet connection or digital devices)	205	1	4	2,42	0,995
Lack of skills for using digital technologies (e.g., complicated usage)	205	1	4	2,40	1,046

Seniors and Traditional Technologies

What is important to you when using traditional sources (books, newspapers, television, or radio)?

	Simplicity and clarity			Access to verified and reliable information			Nostalgia and tradition			Distrust of digital technologies			Interest in content presented through traditional sources			Ability to stay offline (no need for internet connection or digital devices)			Lack of skills for using digital technologies		
	N	Mean	SD	N	Mean	SD	N	Mean	SD	N	Mean	SD	N	Mean	SD	N	Mean	SD	N	Mean	SD
60-65 years	81	3,06	0,93	81	2,47	0,92	81	2,75	0,84	81	2,26	0,91	81	2,49	1,01	81	2,30	0,99	81	2,35	0,91
66-70 years	48	3,04	1,03	48	2,31	1,03	48	2,71	0,99	48	2,79	1,07	48	2,46	0,99	48	2,35	0,98	48	2,44	0,90
71-75 years	45	2,96	0,98	45	2,49	1,08	45	2,60	0,96	45	2,64	0,91	45	2,44	1,06	45	2,44	1,10	45	2,56	1,03
76 +	31	3,16	1,00	31	2,39	1,02	31	2,71	1,04	31	2,65	1,20	31	2,45	1,18	31	2,68	1,19	31	2,58	1,06
Total	205	3,05	0,97	205	2,42	1,00	205	2,70	0,93	205	2,53	1,01	205	2,47	1,04	205	2,40	1,05	205	2,45	0,96
	p = .839 (p>.05)			p = .803 (p>.05)			p = .854 (p>.05)			p = .018 (p<.05)			p = .994 (p>.05)			p = .371 (p>.05)			p = .556 (p>.05)		

SD = Std. Deviation

SE = Std. Error

Barriers: technical anxiety, lack of education health issues

What problems do you most often experience when using digital devices?

	Technical problems				Lack of knowledge and skills				Confusing or unclear application interfaces				Lack of support when learning new technologies				Concerns about data loss or privacy				Health-related limitations				Rapid changes in technology				Costs of devices or services			
	N	Mean	SD	SE	N	Mean	SD	SE	N	Mean	SD	SE	N	Mean	SD	SE	N	Mean	SD	SE	N	Mean	SD	SE	N	Mean	SD	SE	N	Mean	SD	SE
60-65 years	79	2,81	1,21	0,14	79	2,96	1,10	0,12	78	2,88	0,99	0,11	79	2,82	1,18	0,13	79	3,10	1,26	0,14	79	2,20	1,20	0,14	78	2,69	1,24	0,14	79	2,42	1,27	0,14
66-70 years	48	2,90	1,22	0,18	47	2,87	1,33	0,19	48	2,69	1,36	0,20	47	2,51	1,25	0,18	47	2,87	1,28	0,19	47	2,26	1,36	0,20	47	2,94	1,29	0,19	47	2,85	1,46	0,21
71-75 years	32	3,06	1,08	0,19	33	3,21	1,22	0,21	33	3,00	1,17	0,20	33	2,82	1,38	0,24	33	3,27	1,51	0,26	33	2,36	1,45	0,25	33	2,82	1,31	0,23	33	2,67	1,31	0,23
76 +	21	3,05	1,28	0,28	20	3,35	1,31	0,29	19	2,79	1,27	0,29	21	2,86	1,59	0,35	19	3,32	1,45	0,33	19	3,16	1,61	0,37	20	2,70	1,53	0,34	21	2,38	1,36	0,30
Total	180	2,91	1,19	0,09	179	3,03	1,21	0,09	178	2,84	1,16	0,09	180	2,74	1,29	0,10	178	3,10	1,33	0,10	178	2,35	1,36	0,10	178	2,78	1,29	0,10	180	2,57	1,34	0,10
	p > .05				p > .05				p > .05				p > .05				p > .05				p < .05				p > .05				p > .05			

SD = Std. Deviation

SE = Std. Error

Digital Skills and Their Development

Do you feel the need to improve your skills in using digital devices?

		Frequency	Percent
Valid	No	102	49,8
	Yes	103	50,2
	Total	205	100,0

Are you aware that there are courses or other ways that help seniors improve their skills in using digital devices?

		Frequency	Percent
Valid	Yes, I am aware of such opportunities	126	61,5
	I don't know, I haven't looked into it	44	21,5
	No, I wasn't aware of that.	35	17,1
	Total	205	100,0

- 50/50 split suggests a **diversity in confidence levels** and perceived necessity among seniors,
- half of them recognize a need for improvement, which indicates **motivation to engage** in learning or training,
- **most seniors know there are ways to improve digitally,**
- nearly **40%** either **lack awareness** or have **not actively explored these opportunities** to improve digitally,
- the gap may limit participation in digital literacy programs,

Digital Skills and Their Development

Have you ever attended a course or training to improve your digital skills?

		Frequency	Percent
Valid	No, I have not attended.	170	82,9
	Yes, I have attended.	35	17,1
	Total	205	100,0

If you had the opportunity to attend a course to improve your digital skills, would you take it?

		Frequency	Percent
Valid	No	125	61,0
	Yes	80	39,0
	Total	205	100,0

- the data indicates that **digital inclusion remains a challenge** among seniors,
- most have **not taken part in digital skills training**, and **many are not currently willing to**,
- it will require not just **offering courses**, but **building trust**, **demonstrating relevance**, and possibly offering incentives or **peer support** to encourage participation,
- more **women participated in skill development programs** ($p < .05$) and **are more willing to participated** in such programs ($p < .05$),

Digital Skills and Their Development

Do you feel the need to improve your skills in using digital devices?

		No	Yes	Total
Age category	60-65 years	33	48	81
	66-70 years	22	26	48
	71-75 years	24	21	45
	76+	23	8	31
Total		102	103	205

p<.05

- **younger seniors** (especially under 70) **are more aware or concerned** about their digital skill gaps,
- the **sense of urgency decreases with age**, possibly due to lower perceived relevance or confidence,
- overall awareness is relatively good, but **the oldest participants tend to be less informed**,
- this may suggest that **outreach or communication strategies aren't effectively reaching older seniors**,

Are you aware that there are courses or other ways that help seniors improve their skills in using digital devices?

		Yes, I am aware of such opportunities	I don't know, I haven't looked into it	No, I wasn't aware of that.	Total
Age category	60-65 yrs	54	12	15	81
	66-70 years	33	6	9	48
	71-75 years	24	15	6	45
	76+	15	11	5	31
Total		126	44	35	205

p>.05

Digital Skills and Their Development

Have you ever attended a course or training to improve your digital skills?

		No, I have not attended.	Yes, I have attended.	Total
Age category	60-65 yrs	71	10	81
	66-70 years	30	18	48
	71-75 years	39	6	45
	76+	30	1	31
Total		170	35	205

p<.05

If you had the opportunity to attend a course to improve your digital skills, would you take it?

		No	Yes	Total
Age category	60-65 yrs	43	38	81
	66-70 years	27	21	48
	71-75 years	29	16	45
	76+	26	5	31
Total		125	80	205

p<.05

- actual **participation is low across all groups**, particularly the oldest seniors,
- barriers might include accessibility, motivation, or physical limitations,
- there is clear **potential interest among younger seniors**,
- the **interest diminishes with age**,
- it suggests that **age-sensitive approaches may be required to encourage participation** among the oldest groups,

Conclusions

- the level of **digital skills** among seniors in Slovakia **varies significantly** – about half consider their skills to be insufficient, yet **there is an interest in improving them**,
- **participation in training and courses remains low**, especially among the oldest generation, due to a lack of trust, motivation, and physical limitations,
- younger **seniors (under 70) are more aware of the importance of digital skills** and are more willing to participate in training programs,
- successful initiatives depend on **sensitive, tailored approaches, building trust**, demonstrating the benefits, and providing appropriate technical and social support,
- **women show greater interest** in participating in training than men,
- digitalization therefore still offers **significant room for improvement, especially through targeted and accessible programs**,

Idősek és digitális
technológiák: kommunikáció
és információ a digitális
korban

DŽUPINA Milan

Miért
fontos az
idősekre
összpontos
ítani a
digitális
világban?

A népesség elöregedése
és annak hatása a
társadalomra

A digitális befogadás
jelentősége az idősek
számára

Az idősek által a
digitális környezetben
tapasztalt kihívások

A digitális írástudás definíciója: „A digitális technológiák hatékony és kritikus használatának képessége az információk keresésére, kiértékelésére, létrehozására és megosztására.”

(UNESCO, European Commission, Gilster (1997))

Az idősek digitális írástudása

Az idősek digitális készségeinek szintje
Szlovákiában

Akadályok: technológiai szorongás, az oktatás hiánya, egészségügyi problémák.

Életkori megoszlás

		Gyakoriság	Százalék
Érvényes	60-65 év	81	39,5
	66-70 év	48	23,4
	71-75 év	45	22,0
	76 +	31	15,1
	Összesen	205	100,0

Nem

		Gyakoriság	Százalék
Érvényes	Férfi	84	41,0
	Nő	121	59,0
	Összesen	205	100,0

Település típusa

		Gyakoriság	Százalék
Érvényes	Vidék	113	55,1
	Város	92	44,9
	Összesen	205	100,0

**Az idősek
digitális
készségeinek
szintje
Szlovákiában**

(N=205)

A minta korlátai

Szűk életkori tartomány és egyenetlen életkori megoszlás

A minta erősen a 60-65 éves korcsoportra koncentrálódik (39,5%), ami nem feltétlenül tükrözi az idősebb korosztályok sokszínűségét - ez az egyenetlenség az aktívabb vagy digitálisan írástudóbb idősök felülreprezentáltságát eredményezheti.

Aránytalan nemi eloszlás

A minta több nőt (59%) tartalmaz, mint férfit (41%) - ez befolyásolhatja az eredményeket, amennyiben a nem szerepet játszik a vizsgált magatartásformákban vagy attitűdökben, például a digitális technológiák használatában vagy a kommunikációs preferenciákban.

Lakóhely szerinti aránytalanság

A válaszadók nagyobb hányada él vidéki területeken (55,1%), szemben a városi területekkel (44,9%). Mivel a digitális infrastruktúrához és szolgáltatásokhoz való hozzáférés gyakran eltér a vidéki és városi környezetben, az eredmények inkább a vidéki idős populáció helyzetét tükrözhetik, és kevésbé vonatkoztathatók a városokban élőkre.

A mintaméret és a mintavételi módszer

A teljes mintaméret (n = 205) viszonylag csekély, ami korlátozza az eredmények általánosíthatóságát.

Földrajzi kontextus

Az adatok Szlovákia egy konkrét régiójából származnak, ami az országos trendek helyett inkább a regionális sajátosságokat tükrözheti (a helyi infrastruktúra, a szociális támogatás és a gazdasági körülmények jelentősen befolyásolhatják az idősök magatartását és a digitális eszközökhöz való hozzáférését)

Idősek és digitális technológiák

Milyen digitális eszközöket használ rendszeresen? [Okostelefon]

Milyen digitális eszközöket használ rendszeresen? [Tablet / Táblagép]

Milyen digitális eszközöket használ rendszeresen? [Számítógép]

		Gyakoriság	Százalék	Gyakoriság	Százalék	Gyakoriság	Százalék
Érvényes	Nem	78	38,0	168	82,0	119	58,0
	Igen	127	62,0	37	18,0	86	42,0
	Összesen	205	100,0	205	100,0	205	100,0

Milyen digitális eszközöket használ rendszeresen? [Okostelefon]

Milyen digitális eszközöket használ rendszeresen? [Tablet / Táblagép]

Milyen digitális eszközöket használ rendszeresen? [Számítógép]

		No	Yes	No	Yes	No	Yes
Életkori megoszlás	60-65 év	19	62	61	20	35	46
	66-70 év	19	29	39	9	26	22
	71-75 év	24	21	39	6	30	15
	76 +	16	15	29	2	28	3
Összesen		78	127	168	37	119	86
		p < .05		p > .05		p < .05	

Idősek és digitális technológiák

		Milyen digitális eszközöket használ rendszeresen? [Okostelefon]		Milyen digitális eszközöket használ rendszeresen? [tablet / Táblagép]		Milyen digitális eszközöket használ rendszeresen? [Számítógép]	
		No	Yes	No	Yes	No	Yes
Nem	Férfi	30	54	71	13	48	36
	Nő	48	73	97	24	71	50
Összesen		78	127	168	37	119	86
		p > .05		p > .05		p > .05	

		Milyen digitális eszközöket használ rendszeresen? [Okostelefon]		Milyen digitális eszközöket használ rendszeresen? [tablet / Táblagép]		Milyen digitális eszközöket használ rendszeresen? [Számítógép]	
		No	Yes	No	Yes	No	Yes
Település típusa	Vidék	48	65	99	14	71	42
	Város	30	62	69	23	48	44
Összesen		78	127	168	37	119	86
		p > .05		p < .05		p > .05	

Idősek és digitális technológiák

Mi fontos Önnek a digitális technológiák használata során?

	N	Átlag	Szórás
Távoli kapcsolattartás a szeretteivel (pl. videohívások, üzenetek)	169	3,28	0,977
Az információk gyors és könnyű elérése (pl. hírek, útmutatók, tippek)	173	3,06	1,093
apcsolattartás a világgal (pl. közösségi média, online hírek)	172	2,78	1,128
Tanulási lehetőségek és új készségek elsajátítása (pl. online kurzusok, oktatóvideók)	175	2,37	1,064
Szórakozás és kikapcsolódás (pl. zene, filmek, játékok)	174	2,27	1,054

Idősek és digitális technológiák

Mi fontos Önnek a digitális technológiák használata során?

	Az információk gyors és könnyű elérése				A szeretteivel való távoli kapcsolattartás lehetősége				Kapcsolattartás a külvilággal				Tanulási lehetőségek vagy új készségek elsajátítása				Szórakozás és kikapcsolódás			
	N	Átlag	SD	SE	N	Átlag	SD	SE	N	Átlag	SD	SE	N	Átlag	SD	SE	N	Átlag	SD	SE
60-65 év	77	3,40	0,83	0,10	77	3,39	0,93	0,11	77	2,97	1,03	0,12	78	2,60	1,02	0,12	78	2,55	0,99	0,112
66-70 év	46	2,85	1,19	0,18	44	3,23	0,99	0,15	46	2,67	1,16	0,17	46	2,20	0,96	0,14	45	2,02	0,92	0,137
71-75 év	32	2,81	1,20	0,21	31	3,39	0,96	0,17	33	2,64	1,25	0,22	33	2,33	1,19	0,21	33	2,30	1,26	0,220
76 +	18	2,56	1,25	0,29	17	2,76	1,09	0,27	16	2,44	1,21	0,30	18	1,89	1,08	0,25	18	1,61	0,85	0,200
Összesen	173	3,06	1,09	0,08	169	3,28	0,98	0,08	172	2,78	1,13	0,09	175	2,37	1,06	0,08	174	2,27	1,05	0,080
	p = .002 (p < .05)				p = .101 (p > .05)				p = .196 (p > .05)				p = .032 (p < .05)				p = .001 (p < .05)			

SD = szórás

SE = standard hiba

Idősek és hagyományos technológiák

Mi fontos Önnek a hagyományos források (könyvek, újságok, televízió vagy rádió) használata során?

	N	Átlag	Szórás
Egyszerűség és érthetőség	205	3,05	0,969
Hozzáférés hitelesített és megbízható információkhoz (pl. hírek, szócikkek)	205	2,70	0,931
Nosztalgia és hagyomány (pl. a nyomtatott könyvek vagy újságok iránti preferencia)	205	2,53	1,012
A digitális technológiákkal szembeni bizalmatlanság (aggodalom az adatokkal való visszaélés vagy technikai hibák miatt)	205	2,47	1,036
Érdeklődés a hagyományos forrásokon keresztül bemutatott tartalmak iránt (pl. dokumentumfilmek, riportok)	205	2,45	0,957
Az offline maradás lehetősége (nincs szükség internetkapcsolatra vagy digitális eszközökre)	205	2,42	0,995
A digitális technológiák használatához szükséges készségek hiánya (pl. bonyolult használat)	205	2,40	1,046

Idősek és hagyományos technológiák

Mi fontos Önnek a hagyományos források (könyvek, újságok, televízió vagy rádió) használata során?

	Egyszerűség és érthetőség			Hozzáférés hitelesített és megbízható információkhoz			Nosztalgia és hagyomány			A digitális technológiákkal szembeni bizalmatlanság			Érdeklődés a hagyományos forrásokon keresztül bemutatott tartalmak iránt			Az offline maradás lehetősége			A digitális technológiák használatához szükséges készségek hiánya		
	N	Átlag	SD	N	Átlag	SD	N	Átlag	SD	N	Átlag	SD	N	Átlag	SD	N	Átlag	SD	N	Átlag	SD
60-65 év	81	3,06	0,93	81	2,47	0,92	81	2,75	0,84	81	2,26	0,91	81	2,49	1,01	81	2,30	0,99	81	2,35	0,91
66-70 év	48	3,04	1,03	48	2,31	1,03	48	2,71	0,99	48	2,79	1,07	48	2,46	0,99	48	2,35	0,98	48	2,44	0,90
71-75 év	45	2,96	0,98	45	2,49	1,08	45	2,60	0,96	45	2,64	0,91	45	2,44	1,06	45	2,44	1,10	45	2,56	1,03
76 +	31	3,16	1,00	31	2,39	1,02	31	2,71	1,04	31	2,65	1,20	31	2,45	1,18	31	2,68	1,19	31	2,58	1,06
Összesen	205	3,05	0,97	205	2,42	1,00	205	2,70	0,93	205	2,53	1,01	205	2,47	1,04	205	2,40	1,05	205	2,45	0,96
	p = .839 (p>.05)			p = .803 (p>.05)			p = .854 (p>.05)			p = .018 (p<.05)			p = .994 (p>.05)			p = .371 (p>.05)			p = .556 (p>.05)		

SD = szórás

SE = standard hiba

Akadályok: technológiai félelem, oktatás hiánya, egészségügyi problémák

Milyen problémákat tapasztal a leggyakrabban a digitális eszközök használata során?

	Technikai problémák				Az ismeretek és készségek hiánya				Átláthatatlan vagy nem egyértelmű felhasználói felületek				A támogatás hiánya az új technológiák elsajátításakor				Adatvesztéssel vagy adatvédelemmel kapcsolatos aggodalmak				Egészségügyi korlátozottság				A technológia gyors változása				Az eszközök vagy szolgáltatások költségei			
	N	Átlag	SD	SE	N	Átlag	SD	SE	N	Átlag	SD	SE	N	Átlag	SD	SE	N	Átlag	SD	SE	N	Átlag	SD	SE	N	Átlag	SD	SE	N	Átlag	SD	SE
60-65 év	79	2,81	1,21	0,14	79	2,96	1,10	0,12	78	2,88	0,99	0,11	79	2,82	1,18	0,13	79	3,10	1,26	0,14	79	2,20	1,20	0,14	78	2,69	1,24	0,14	79	2,42	1,27	0,14
66-70 év	48	2,90	1,22	0,18	47	2,87	1,33	0,19	48	2,69	1,36	0,20	47	2,51	1,25	0,18	47	2,87	1,28	0,19	47	2,26	1,36	0,20	47	2,94	1,29	0,19	47	2,85	1,46	0,21
71-75 év	32	3,06	1,08	0,19	33	3,21	1,22	0,21	33	3,00	1,17	0,20	33	2,82	1,38	0,24	33	3,27	1,51	0,26	33	2,36	1,45	0,25	33	2,82	1,31	0,23	33	2,67	1,31	0,23
76 +	21	3,05	1,28	0,28	20	3,35	1,31	0,29	19	2,79	1,27	0,29	21	2,86	1,59	0,35	19	3,32	1,45	0,33	19	3,16	1,61	0,37	20	2,70	1,53	0,34	21	2,38	1,36	0,30
Összesen	180	2,91	1,19	0,09	179	3,03	1,21	0,09	178	2,84	1,16	0,09	180	2,74	1,29	0,10	178	3,10	1,33	0,10	178	2,35	1,36	0,10	178	2,78	1,29	0,10	180	2,57	1,34	0,10
	p > .05				p > .05				p > .05				p > .05				p > .05				p < .05				p > .05				p > .05			

SD = szórás

SE = standard hiba

Digitális készségek és fejlesztésük

Érzi-e szükségét annak, hogy fejlessze a digitális eszközök használatával kapcsolatos készségeit?

		Gyakoriság	Százalék
Érvényes	Nem	102	49,8
	Igen	103	50,2
	Összesen	205	100,0

Tudomása van-e arról, hogy léteznek olyan tanfolyamok vagy egyéb lehetőségek, amelyek segítenek az időseknek fejleszteni a digitális eszközök használatával kapcsolatos készségeiket?

		Gyakoriság	Százalék
Érvényes	Igen, tudomásom van ilyen lehetőségekről	126	61,5
	Nem tudom, még nem tájékoztam ezzel kapcsolatban	44	21,5
	Nem, korábban nem volt tudomásom erről	35	17,1
	Összesen	205	100,0

- A 50/50 arány azt mutatja, hogy az idősek körében eltérő a magabiztosság és a szükségesség megítélése.
- A válaszadók fele felismeri a fejlődés szükségességét, ami motivációt jelez a tanulásra vagy képzésre.
- A legtöbb idős tud arról, hogy léteznek digitális készségfejlesztési lehetőségek, azonban közel 40% vagy nincs tudatában ezeknek, vagy nem kereste aktívan őket.
- Ez a rés korlátozhatja a részvételt a digitális írástudási programokban.

Digitális készségek és fejlesztésük

Vett-e már részt valaha olyan tanfolyamon vagy képzésen, amelynek célja a digitális készségeinek fejlesztése volt?

		Gyakoriság	Százalék
Érvényes	Nem, még nem vettem részt.	170	82,9
	Igen, vettem már részt.	35	17,1
	Összesen	205	100,0

Ha lehetősége nyílna egy digitális készségeit fejlesztő tanfolyamon részt venni, élne a lehetőséggel?

		Gyakoriság	Százalék
Érvényes	Nem	125	61,0
	Igen	80	39,0
	Összesen	205	100,0

- Az adatok azt mutatják, hogy a digitális befogadás továbbra is kihívást jelent az idősek körében.
- A legtöbben még nem vettek részt digitális képzésben, és sokan jelenleg sem hajlandók erre.
- Ez nemcsak kurzusok kínálását igényli, hanem a bizalom építését, a hasznosság bemutatását, valamint ösztönzők vagy közösségi támogatás biztosítását.
- A nők nagyobb arányban vettek részt képzésekben ($p < .05$), és hajlandóbbak is részt venni ilyen programokban ($p < .05$).

Digitális készségek és fejlesztésük

Érzi-e szükségét annak, hogy fejlessze a digitális eszközök használatával kapcsolatos készségeit?

		Nem	Igen	Összesen
Életkori megoszlás	60-65 év	33	48	81
	66-70 év	22	26	48
	71-75 év	24	21	45
	76+	23	8	31
Összesen		102	103	205

$p < .05$

Tudomása van-e arról, hogy léteznek olyan tanfolyamok vagy egyéb lehetőségek, amelyek segítenek az időseknek fejleszteni a digitális eszközök használatával kapcsolatos készségeiket?

		Igen, tudomásom van ilyen lehetőségekről	Nem tudom, még nem tájékozódtam ezzel kapcsolatban	Nem, korábban nem volt tudomásom erről	Összesen
Életkori megoszlás	60-65 év	54	12	15	81
	66-70 év	33	6	9	48
	71-75 év	24	15	6	45
	76+	15	11	5	31
Összesen		126	44	35	205

$p > .05$

- A fiatalabb idősök (különösen 70 év alatt) tudatosabbak digitális készségbeli hiányosságaikkal kapcsolatban.
- A sürgősség érzése az életkor növekedésével csökken, valószínűleg az alacsonyabb relevanciaérzet vagy önbizalom miatt.
- Összességében a tudatosság viszonylag jó, azonban a legidősebb résztvevők kevésbé informáltak.
- Ez arra utalhat, hogy az elérési és kommunikációs stratégiák nem hatékonyak az idősebb korosztály esetében.

Digitális készségek és fejlesztésük

Vett-e már részt valaha olyan tanfolyamon vagy képzésen, amelynek célja a digitális készségeinek fejlesztése volt?

		Nem, még nem vettem részt.	Igen, vettem már részt.	Összesen
Életkori megoszlás	60-65 év	71	10	81
	66-70 év	30	18	48
	71-75 év	39	6	45
	76+	30	1	31
Összesen		170	35	205

p<.05

Ha lehetősége nyílna egy digitális készségeit fejlesztő tanfolyamon részt venni, élne a lehetőséggel?

		Nem	Igen	Összesen
Életkori megoszlás	60-65 év	43	38	81
	66-70 év	27	21	48
	71-75 év	29	16	45
	76+	26	5	31
Összesen		125	80	205

p<.05

- A tényleges részvétel minden csoportban alacsony, különösen a legidősebbek körében.
- Az akadályok közé tartozhat a hozzáférhetőség hiánya, a motiváció hiánya vagy fizikai korlátok.
- A fiatalabb idősök körében egyértelmű érdeklődés mutatkozik, amely az életkor előrehaladtával csökken.
- Ez azt jelzi, hogy életkorhoz igazított megközelítésekre van szükség a legidősebbek bevonásához.

Következtetések

- Az idősek digitális készségeinek szintje Szlovákiában jelentősen eltér.
- Körülbelül a felük elégtelennek tartja készségeit, ugyanakkor van érdeklődés a fejlődés iránt.
- A képzéseken való részvétel alacsony, különösen a legidősebb generáció körében, a bizalomhiány, motivációhiány és fizikai korlátok miatt.
- A fiatalabb idősek (70 év alatt) tudatosabbak és hajlandóbbak részt venni képzési programokban.
- A sikeres kezdeményezések érzékeny, személyre szabott megközelítést, bizalomépítést, az előnyök bemutatását és technikai valamint társas támogatást igényelnek.
- A nők nagyobb érdeklődést mutatnak a részvétel iránt, mint a férfiak.
- A digitalizáció tehát még jelentős fejlődési lehetőséget kínál, különösen célzott és hozzáférhető programokon keresztül.

Seniorzy a technologie
cyfrowe: Komunikacja i
informacja w erze cyfrowej

DŽUPINA Milan

Dlaczego
warto
skupić się
na
seniorach
w cyfrowym
świecie?

Starzenie się
społeczeństwa i jego
wpływ na społeczeństwo

Znaczenie włączenia
cyfrowego dla seniorów

Wyzwania, przed
którymi stają seniorzy
w środowisku cyfrowym

Alfabetyzm cyfrowy seniorów

Definicja alfabetyzmu cyfrowego – „Zdolność do skutecznego i krytycznego wykorzystywania technologii cyfrowych do wyszukiwania, oceniania, tworzenia i przekazywania informacji”

(UNESCO, European Commission, Gilster (1997))

Poziom umiejętności cyfrowych wśród seniorów na Słowacji

Barriere: lęk przed technologią, brak edukacji, problemy zdrowotne

Przedział wiekowy

		Częstotliwość	Procent
Kategoria	60-65 lat	81	39,5
	66-70 lat	48	23,4
	71-75 lat	45	22,0
	76 +	31	15,1
	Razem	205	100,0

Płeć

		Częstotliwość	Procent
Płeć	Mężczyzna	84	41,0
	Kobieta	121	59,0
	Razem	205	100,0

Miejsce zamieszkania

		Częstotliwość	Procent
Miejsce	Wieś	113	55,1
	City/Town	92	44,9
	Miasto	205	100,0

Poziom umiejętność i cyfrowych wśród seniorów na Słowacji

(N=205)

Ograniczenia próby

Ograniczony zakres wiekowy i nierównomierny rozkład wieku	próba jest silnie skoncentrowana w grupie wiekowej 60-65 lat (39,5%), co może nie odzwierciedlać w pełni różnorodności starszych kohort wiekowych - ta nierównowaga może skutkować nadreprezentacją bardziej aktywnych lub sprawniejszych cyfrowo seniorów
---	--

Nierównowaga płci	próba obejmuje więcej kobiet (59%) niż mężczyzn (41%) - może to wpływać na wyniki, jeśli płeć odgrywa rolę w badanych zachowaniach lub postawach, takich jak korzystanie z technologii cyfrowych czy preferencje komunikacyjne
-------------------	--

Dysproporcja pod względem miejsca zamieszkania	większa część respondentów mieszka na obszarach wiejskich (55,1%) w porównaniu z obszarami miejskimi (44,9%). Ponieważ dostęp do infrastruktury i usług cyfrowych często różni się między środowiskiem wiejskim a miejskim, wyniki mogą w większym stopniu odzwierciedlać wiejską populację seniorów i być mniej reprezentatywne dla osób mieszkających w miastach
--	--

Wielkość próby i metoda doboru próby	całkowita wielkość próby (n = 205) jest stosunkowo niewielka, co ogranicza możliwość uogólniania wyników
--------------------------------------	--

Kontekst geograficzny	dane zostały zebrane w konkretnym regionie Słowacji, co może odzwierciedlać specyfikę regionalną, a nie trendy ogólnokrajowe (lokalna infrastruktura, wsparcie społeczne i warunki ekonomiczne mogą znacząco kształtować zachowania seniorów oraz ich dostęp do narzędzi cyfrowych)
-----------------------	---

Seniorzy a technologie cyfrowe

		Jakich urządzeń cyfrowych używa Pan/Pani regularnie? [Smartfon]		Jakich urządzeń cyfrowych używa Pan/Pani regularnie? [Tablet]		Jakich urządzeń cyfrowych używa Pan/Pani regularnie? [Komputer]	
		Częstotliwość	Procent	Częstotliwość	Procent	Częstotliwość	Procent
Ważne	No	78	38,0	168	82,0	119	58,0
	Yes	127	62,0	37	18,0	86	42,0
	Razem	205	100,0	205	100,0	205	100,0

		Jakich urządzeń cyfrowych używa Pan/Pani regularnie? [Smartfon]		Jakich urządzeń cyfrowych używa Pan/Pani regularnie? [Tablet]		Jakich urządzeń cyfrowych używa Pan/Pani regularnie? [Komputer]	
		Nie	Tak	Nie	Tak	Nie	Tak
Ważne	60-65 lat	19	62	61	20	35	46
	66-70 lat	19	29	39	9	26	22
	71-75 lat	24	21	39	6	30	15
	76 +	16	15	29	2	28	3
Razem		78	127	168	37	119	86
		p < .05		p > .05		p < .05	

Seniorzy a technologie cyfrowe

		Jakich urządzeń cyfrowych używa Pan/Pani regularnie? [Smartfon]		Jakich urządzeń cyfrowych używa Pan/Pani regularnie? [Tablet]		Jakich urządzeń cyfrowych używa Pan/Pani regularnie? [Komputer]	
		Nie	Tak	Nie	Tak	Nie	Tak
Ważne	Mężczyzna	30	54	71	13	48	36
	Kobieta	48	73	97	24	71	50
Razem		78	127	168	37	119	86
		p > .05		p > .05		p > .05	

		Jakich urządzeń cyfrowych używa Pan/Pani regularnie? [Smartfon]		Jakich urządzeń cyfrowych używa Pan/Pani regularnie? [Tablet]		Jakich urządzeń cyfrowych używa Pan/Pani regularnie? [Komputer]	
		Nie	Tak	Nie	Tak	Nie	Tak
Ważne	Countryside	48	65	99	14	71	42
	Town/City	30	62	69	23	48	44
Razem		78	127	168	37	119	86
		p > .05		p < .05		p > .05	

Seniorzy a technologie cyfrowe

Co jest dla Pana/Pani ważne podczas korzystania z technologii cyfrowych?

	N	Średnia	Odchylenie standardowe
Możliwość zdalnej komunikacji z bliskimi (np. wideorozmowy, wiadomości) – Schopnosť komunikovať s blízkymi na diaľku (napr. videohovory, správy)	169	3,28	0,977
Szybkość i łatwy dostęp do informacji (np. wiadomości, przewodniki, wskazówki) – Rýchlosť a jednoduchý prístup k informáciám (napr. správy, návody, tipy)	173	3,06	1,093
Pozostawanie w kontakcie ze światem (np. media społecznościowe, wiadomości online) – Zostávať v kontakte so svetom (napr. sociálne siete, online správy)	172	2,78	1,128
Możliwości nauki lub zdobywania nowych umiejętności (np. kursy online, samouczki) – Príležitosti na učenie sa alebo získavanie nových zručností (napr. online kurzy, tutoriály)	175	2,37	1,064
Rozrywka i relaks (np. muzyka, filmy, gry)	174	2,27	1,054

Seniorzy a technologie cyfrowe

Co jest dla Pana/Pani ważne podczas korzystania z technologii cyfrowych?

	Szybkość i łatwy dostęp do informacji				Możliwość zdalnej komunikacji z bliskimi				Utrzymywanie kontaktu ze światem				Możliwości nauki lub zdobywania nowych umiejętności				Rozrywka i relaks			
	N	Średnia	SD	SE	N	Średnia	SD	SE	N	Średnia	SD	SE	N	Średnia	SD	SE	N	Średnia	SD	SE
60-65 lat	77	3,40	0,83	0,10	77	3,39	0,93	0,11	77	2,97	1,03	0,12	78	2,60	1,02	0,12	78	2,55	0,99	0,112
66-70 lat	46	2,85	1,19	0,18	44	3,23	0,99	0,15	46	2,67	1,16	0,17	46	2,20	0,96	0,14	45	2,02	0,92	0,137
71-75 lat	32	2,81	1,20	0,21	31	3,39	0,96	0,17	33	2,64	1,25	0,22	33	2,33	1,19	0,21	33	2,30	1,26	0,220
76 +	18	2,56	1,25	0,29	17	2,76	1,09	0,27	16	2,44	1,21	0,30	18	1,89	1,08	0,25	18	1,61	0,85	0,200
Razem	173	3,06	1,09	0,08	169	3,28	0,98	0,08	172	2,78	1,13	0,09	175	2,37	1,06	0,08	174	2,27	1,05	0,080
	p = .002 (p < .05)				p = .101 (p > .05)				p = .196 (p > .05)				p = .032 (p < .05)				p = .001 (p < .05)			

SD = Odchylenie standardowe

SE = Błąd standardowy

Seniorzy a tradycyjne technologie

Co jest dla Pana/Pani ważne podczas korzystania z tradycyjnych źródeł (książki, gazety, telewizja lub radio)?

	N	Średnia	Odchylenie standardowe
Prostota i przejrzystość	205	3,05	0,969
Dostęp do zweryfikowanych i wiarygodnych informacji (np. wiadomości, artykuły eksperckie)	205	2,70	0,931
Nostalgia i tradycja (np. preferowanie drukowanych książek lub gazet)	205	2,53	1,012
Nieufność wobec technologii cyfrowych (obawy o nadużycia danych lub błędy techniczne)	205	2,47	1,036
Zainteresowanie treściami prezentowanymi w tradycyjnych źródłach (np. filmy dokumentalne, reportaże)	205	2,45	0,957
Możliwość bycia offline (brak potrzeby posiadania łącza internetowego lub urządzeń cyfrowych)	205	2,42	0,995
Brak umiejętności korzystania z technologii cyfrowych (np. skomplikowana obsługa)	205	2,40	1,046

Seniorzy a tradycyjne technologie

Co jest dla Pana/Pani ważne podczas korzystania z tradycyjnych źródeł (książki, gazety, telewizja lub radio)?

	Prostota i przejrzystość			Dostęp do zweryfikowanych i wiarygodnych informacji			Nostalgia i tradycja			Nieufność wobec technologii cyfrowych			Zainteresowanie treściami prezentowanymi w tradycyjnych źródłach			Możliwość bycia offline			Brak umiejętności korzystania z technologii cyfrowych		
	N	Średnia	SD	N	Średnia	SD	N	Średnia	SD	N	Średnia	SD	N	Średnia	SD	N	Średnia	SD	N	Średnia	SD
60-65 lat	81	3,06	0,93	81	2,47	0,92	81	2,75	0,84	81	2,26	0,91	81	2,49	1,01	81	2,30	0,99	81	2,35	0,91
66-70 lat	48	3,04	1,03	48	2,31	1,03	48	2,71	0,99	48	2,79	1,07	48	2,46	0,99	48	2,35	0,98	48	2,44	0,90
71-75 lat	45	2,96	0,98	45	2,49	1,08	45	2,60	0,96	45	2,64	0,91	45	2,44	1,06	45	2,44	1,10	45	2,56	1,03
76 +	31	3,16	1,00	31	2,39	1,02	31	2,71	1,04	31	2,65	1,20	31	2,45	1,18	31	2,68	1,19	31	2,58	1,06
Razem	205	3,05	0,97	205	2,42	1,00	205	2,70	0,93	205	2,53	1,01	205	2,47	1,04	205	2,40	1,05	205	2,45	0,96
	p = .839 (p>.05)			p = .803 (p>.05)			p = .854 (p>.05)			p = .018 (p<.05)			p = .994 (p>.05)			p = .371 (p>.05)			p = .556 (p>.05)		

SD = Odchylenie standardowe

SE = Błąd standardowy

Barierzy: lęk przed technologią, brak edukacji, problemy zdrowotne

Jakie problemy najczęściej napotyka Pan/Pani podczas korzystania z urządzeń cyfrowych?

	Problemy techniczne				Brak wiedzy i umiejętności				Mylące lub niejasne interfejsy aplikacji				Brak wsparcia podczas nauki nowych technologii				Obawy dotyczące utraty danych lub prywatności				Ograniczenia zdrowotne				Szybkie zmiany technologiczne				Koszty urządzeń lub usług			
	N	$\bar{x}$	SD	SE	N	$\bar{x}$	SD	SE	N	$\bar{x}$	SD	SE	N	$\bar{x}$	SD	SE	N	$\bar{x}$	SD	SE	N	$\bar{x}$	SD	SE	N	$\bar{x}$	SD	SE	N	$\bar{x}$	SD	SE
60-65 lat	79	2,81	1,21	0,14	79	2,96	1,10	0,12	78	2,88	0,99	0,11	79	2,82	1,18	0,13	79	3,10	1,26	0,14	79	2,20	1,20	0,14	78	2,69	1,24	0,14	79	2,42	1,27	0,14
66-70 lat	48	2,90	1,22	0,18	47	2,87	1,33	0,19	48	2,69	1,36	0,20	47	2,51	1,25	0,18	47	2,87	1,28	0,19	47	2,26	1,36	0,20	47	2,94	1,29	0,19	47	2,85	1,46	0,21
71-75 lat	32	3,06	1,08	0,19	33	3,21	1,22	0,21	33	3,00	1,17	0,20	33	2,82	1,38	0,24	33	3,27	1,51	0,26	33	2,36	1,45	0,25	33	2,82	1,31	0,23	33	2,67	1,31	0,23
76 +	21	3,05	1,28	0,28	20	3,35	1,31	0,29	19	2,79	1,27	0,29	21	2,86	1,59	0,35	19	3,32	1,45	0,33	19	3,16	1,61	0,37	20	2,70	1,53	0,34	21	2,38	1,36	0,30
Razem	180	2,91	1,19	0,09	179	3,03	1,21	0,09	178	2,84	1,16	0,09	180	2,74	1,29	0,10	178	3,10	1,33	0,10	178	2,35	1,36	0,10	178	2,78	1,29	0,10	180	2,57	1,34	0,10
	p > .05				p > .05				p > .05				p > .05				p > .05				p < .05				p > .05				p > .05			

$\bar{x}$ = Średnia
 SD = Odchylenie standardowe
 SE = Błąd standardowy

Umiejętności cyfrowe i ich rozwój

Czy czuje Pan/Pani potrzebę doskonalenia swoich umiejętności w zakresie korzystania z urządzeń cyfrowych?

		Częstotliwość	Procent
Ważne	Nie	102	49,8
	Tak	103	50,2
	Razem	205	100,0

Czy wie Pan/Pani, że istnieją kursy lub inne sposoby pomagające seniorom rozwijać umiejętności korzystania z urządzeń cyfrowych?

		Częstotliwość	Procent
Ważne	Tak, wiem o takich możliwościach.	126	61,5
	Nie wiem, nie interesowałem/am się tym.	44	21,5
	Nie, nie wiedziałem/am o tym.	35	17,1
	Razem	205	100,0

- podział 50/50 sugeruje zróżnicowanie poziomów pewności siebie oraz postrzeganej potrzeby wśród seniorów,
- połowa z nich dostrzega potrzebę poprawy, co wskazuje na motywację do podjęcia nauki lub szkolenia,
- większość seniorów wie, że istnieją sposoby na poprawę umiejętności cyfrowych,
- niemal 40% albo nie ma świadomości, albo nie szukało aktywnie możliwości poprawy swoich umiejętności cyfrowych,
- ta luka może ograniczać uczestnictwo w programach edukacji cyfrowej,

Umiejętności cyfrowe i ich rozwój

Czy uczestniczył(a) Pan/Pani kiedykolwiek w kursie lub szkoleniu rozwijającym umiejętności cyfrowe?

		Częstotliwość	Procent
Ważne	Nie, nie uczestniczyłem/uczestniczyłam.	170	82,9
	Tak, uczestniczyłem/uczestniczyłam.	35	17,1
	Razem	205	100,0

Gdyby miał(a) Pan/Pani możliwość wzięcia udziału w kursie rozwijającym umiejętności cyfrowe, czy skorzystał(a)by Pan/Pani z tej okazji?

		Częstotliwość	Procent
Ważne	Nie	125	61,0
	Tak	80	39,0
	Razem	205	100,0

- dane wskazują, że inkluzja cyfrowa pozostaje wyzwaniem wśród seniorów,
- większość nie brała udziału w szkoleniach z zakresu umiejętności cyfrowych, a wielu nie wykazuje obecnie chęci do uczestnictwa w nich,
- będzie to wymagało nie tylko oferowania kursów, ale także budowania zaufania, wykazania przydatności technologii oraz ewentualnego oferowania zachęt lub wsparcia rówieśniczego, aby zachęcić do udziału,
- więcej kobiet uczestniczyło w programach rozwoju umiejętności ($p < .05$) i są one bardziej skłonne do udziału w takich programach ($p < .05$),

Umiejętności cyfrowe i ich rozwój

Czy czuje Pan/Pani potrzebę doskonalenia swoich umiejętności w zakresie korzystania z urządzeń cyfrowych?

		Nie	Tak	Suma
Kategoria wiekowa	60-65 lat	33	48	81
	66-70 lat	22	26	48
	71-75 lat	24	21	45
	76+	23	8	31
Razem		102	103	205

$p < .05$

Czy wie Pan/Pani, że istnieją kursy lub inne sposoby pomagające seniorom rozwijać umiejętności korzystania z urządzeń cyfrowych?

		Tak, wiem o takich możliwościach	Nie wiem, nie interesowałem/interesowałam się tym	Nie, nie wiedziałem/wiedziałam o tym	Suma
Kategoria wiekowa	60-65 lat	54	12	15	81
	66-70 lat	33	6	9	48
	71-75 lat	24	15	6	45
	76+	15	11	5	31
Razem	126	44	35	205	

$p > .05$

- młodszy seniorzy (zwłaszcza poniżej 70. roku życia) są bardziej świadomi luk w swoich umiejętnościach cyfrowych lub bardziej się nimi niepokoją,
- poczucie pilności maleje wraz z wiekiem, co może wynikać z niższej postrzeganej istotności technologii lub mniejszej pewności siebie,
- ogólna świadomość jest stosunkowo dobra, ale najstarsi uczestnicy bywają gorzej poinformowani,

Umiejętności cyfrowe i ich rozwój

Have you ever attended a course or training to improve your digital skills?

		Nie, nie uczestniczyłem/u uczestniczyłam.	Tak, uczestniczyłem/u uczestniczyłam.	Suma
Kategoria wiekowa	60-65 lat	71	10	81
	66-70 lat	30	18	48
	71-75 lat	39	6	45
	76+	30	1	31
Razem		170	35	205

$p < .05$

Gdyby miał(a) Pan/Pani możliwość wzięcia udziału w kursie podnoszącym umiejętności cyfrowe, czy skorzystał(a)by Pan/Pani z tej okazji?

		Nie	Tak	Suma
Kategoria wiekowa	60-65 lat	43	38	81
	66-70 lat	27	21	48
	71-75 lat	29	16	45
	76+	26	5	31
Razem		125	80	205

$p < .05$

- rzeczywiste uczestnictwo jest niskie we wszystkich grupach, zwłaszcza wśród najstarszych seniorów,
- bariery mogą obejmować dostępność, motywację lub ograniczenia fizyczne,
- istnieje wyraźne potencjalne zainteresowanie wśród młodszych seniorów,
- zainteresowanie maleje wraz z wiekiem,
- sugeruje to, że konieczne mogą być podejścia uwzględniające specyfikę

Wnioski

- Poziom umiejętności cyfrowych seniorów na Słowacji jest zróżnicowany – około połowa uważa swoje umiejętności za niewystarczające.
- Uczestnictwo w szkoleniach pozostaje niskie, zwłaszcza w najstarszej grupie wiekowej, co wynika z braku zaufania, motywacji i ograniczeń fizycznych.
- Młodszy seniorzy (poniżej 70 lat) wykazują większą świadomość i chęć do nauki.
- Kobiety wykazują większe zainteresowanie udziałem w szkoleniach niż mężczyźni.
- Kluczem do sukcesu są spersonalizowane programy, budowanie zaufania i pokazywanie realnych korzyści z cyfryzacji.